

Nr 481.

Av herr andre vice talmannen **Carlström m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 276, med förslag till lag angående ändring i stadgan den 21 februari 1941 (nr 98) om ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande.

I proposition nr 276 har Kungl. Maj:t föreslagit, att pension under vissa förutsättningar skall utgå till den, som under visst antal år tillhört riksdagen. Lagen om dylik pension föreslås träda i kraft den 1 juli 1947 och gälla den, som nämnda dag eller senare innehar uppdrag som riksdagsledamot. Den som nyligen — kanske blott för någon månad sedan — avgått från riksdagen efter en lång verksamhetstid inom denna skulle alltså ej erhålla pension. Detta synes oss icke förenligt med billighet och rättvisa. Som ett av motiven för pensionering av riksdagsmän har angivits att den skulle underlätta en föryngring av riksdagen. Men den, som frivilligt avgått under innevarande valperiod, måhända på grund av en önskan att lämna plats för en yngre kraft, skulle bli bestraffad därför genom att gå förlustig sin pensionsrätt. För att undgå en dylik orättvisa är det enligt vår mening motiverat stadga, att pensionsrätt skall under enahanda förutsättningar som för andra tillkomma den som var medlem av riksdagen den 1 januari 1945, även om han sedermera före lagens ikraftträdande lämnat riksdagen. Vad ledamöter av andra kammaren beträffar synes oss detta datum vara det naturliga, eftersom omständigheterna äro annorlunda för personer, vilka ej vid 1944 års val blevo omvalda och av denna anledning lämnat riksdagen med utgången av sistnämnda år. Vad ledamot av första kammaren beträffar, kan det ifrågasättas om person, som var medlem av riksdagen den 1 januari 1940 och sedan avgått under valperioden, skulle erhålla pensionsrätt. Övervägande skäl synas oss emellertid tala för att samma datum fixeras för ledamöter av båda kamrarna. I så fall blir den 1 januari 1945 naturligt och pensionsrätten skulle utsträckas att gälla f. d. riksdagsledamöter, som detta datum voro medlemmar av riksdagen.

Måhända kunna skäl anföras mot att den f. d. förstakammarledamot, vars valperiod utgått med åren 1945 och 1946, skall erhålla pension. Men dessa skäl synas oss ej vara så starka, att man därför skulle avstå från att använda en enkel regel för begränsning av retroaktiviteten.

Ur prejudikatsynpunkt torde inga allvarliga invändningar kunna göras mot att pensionsrätten på detta sätt ges en begränsad retroaktivitet. Vid beslut om förhöjningar av statsanställdas löner och pensioner har tidigare rätten till den

förhöjda pensionen tillerkänts även dem, som inom viss tid före beslutet i pensionsfrågan avgått från statstjänsten.

Med hänvisning till det ovan anförda få vi härmed hemställa,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 276 om pensionsrätt åt riksdagsledamöter måtte besluta, att sådan rätt skall under angivna villkor tillkomma den, som den 1 januari 1945 eller senare innehåft uppdrag som riksdagsledamot.

Stockholm den 28 maj 1947.

Oscar Carlström.

Carl Björling.

O. E. Sandberg.